

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrsia (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Slovenci in pravosodna uprava.

Govor poslanca »Slovenskega kluba« dr. Hočevarja v seji državnega zbora dne 25. junija 1908.

(Dalje.)

Koroška sodišča.

Dovolite mi, da obrazložim kako so izvedla sodišča jezikovno vprašanje dežnansko po posameznih deželah. Pričenjam takoj s Koroško. Glede na Koroško hočem navesti tri periode v razvoju jezikovnega vprašanja. Prva perioda je trajala približno do 1903. ali 1904., druga do Velike noči 1908., tretja pa od Velike noči 1908. nadalje. Stoji, da se že dolgo časa in vse-kakor že davno, predno se je uvedel novi civilno-pravdni red, ki je popolnoma prekucnil poslovanje in jezikovno obravnavanje po svojih temeljnih načelih, uporablja slovenščina na Koroškem pri posameznih sodiščih, da so se sprejemale slovenske vloge in slovensko reševale. Posamezne kršitve so se gotovo dogajale, ker bi ne bili drugače izzvani prej navedeni odloki pravosodnega ministrstva.

Slovenščina pri koroških sodiščih enakopravna.

Ko se je uveljavil novi civilno-pravdni red s svojimi modernimi načeli neposrednosti in ustmenega postopanja po l. 1898., se je pa naravno razširila in poglodela uporaba slovenščine tudi pri koroških sodiščih. Enakopravnost slovenščine se je splošno priznala načeloma, tako po posameznih sodiščih, kakor tudi po pravosodni upravi, in stremilj so, da jo uvedejo tudi praktično, kolikor je bilo to mogoče ob takratnem pomanjkanju uradništva. Slovenske vloge so takrat sprejemala in načeloma slovensko reševala vsa koroška sodišča, v katerih uradnem področju so stanovali Slovenci. Običajne tiskovine za določitev dnevnih razprav, plačilne naloge, glede na opominjevalno in menično postopanje, eksekucijske sklepe, obvestila strankam, kontumačne in priznalne razsodbe so imela v zadostnem številu na razpolago vsa sodišča, ki so jih tudi vedno rabila.

Nobenemu ni prišlo na misel z ozirom na razpravljalni jezik, da bi na kakoršenkoli način delal zapreke slovenskemu predavanju strank in njihovih zastopnikov. Dovoljeno je bilo slovensko predavati ne glede na to, če zna nasprotnik slovensko ali ne, in ne glede na to, če so znale stranke nemško ali ne, in sicer vse to kljub temu, da je bilo takrat slovensko uradovanje veliko bolj težavno, kakor zdaj, ko je dovolj sodnikov, ki znajo slovensko govoriti in pisati. (Tako je!)

Gospoda moja! Po aktih lahko dokazem, da so leta 1897. do leta 1901. in še dalje, ko je bival odvetnik dr. Kraut v Celovcu, reševali slovenske vloge slovensko in da so tudi slovensko razpravljali. Lahko dokazem pravosodnemu ministrstvu in vsakomur, ki se zanima za to, z akti, ki so se po celovškem deželnem sodišču in po okrajnih sodiščih v Celovcu, Dobrli vesi, Pliberku, Borovljah, Sv. Pavlu, Rožu, Beljaku, v Velikovcu in drugod izvedli popolnoma slovensko. Dr. Kraut se je posluževal načeloma za, slovenske stranke slovenščine ne glede na to, če so znale nemško ali ne in brez ozira na to, če je znala nasprotna stranka ali njen zastopnik ali pa državni pravdnik slovensko. Včasih so se pač dogajale težkoče, ker so bila sodišča s sodniki, ki so bili dejansko jezikovno usposobljeni, slabo zasedena. Trdno pa stoji, da dr. Krauta razpravljalne pravice na omenjeni način sodnije, državni pravdnik in nemški odvetniki nikdar niso uspešno sporno omejili. To je bistveno važno osobito z ozirom na dejstvo, da zdaj sodišča, državno pravd-

ništvo in odvetniki v značilni slogi ravno nasprotno postopajo.

Konstatiram tudi glede na postopanje o prošnjah pri zemljiški knjigi, da so se do približno 1904. in še začetkoma 1905. večinoma reševale brez ovire v slovenščini in da so se izvedli tudi slovenski vpisi v zemljiško knjigo. Značilen za duh, ki je prevladal takrat pravosodne oblasti, je rekurnzi odlok celovškega deželnega sodišča z dne 26. avgusta 1898, R II. 71/98, ki sicer iz formalnih razlogov zavrača neki dr. Krautov rekurnz zaradi nekega vpisa v zemljiško knjigo, v stvari sami se pa končno pripomni, da se glede na pritožbo, v kolikor se tiče § 9., odstavek 3., odloka pravosodnega ministrstva z 12. januarja 1872, št. 5, proti nemškemu vpisu v zemljiško knjigo na slovenski zemljiško-knjižni odlok izda primerno določilo, da se v bodoče prepreči grajana jezikovna odredba. Nadalje navajam odlok celovškega deželnosodnega predsedstva z 8. junija 1901, Praes. 1228/17, ki glede na neko nemško rešitev slovenske vloge s 16. majnika 1901, E. 145/1/5, obvešča pritožiteljico, predjemno blagajno pri Sv. Mihelu, da se je ukrenilo vse potrebno, da se v bodoče prepreči tak nastop, ki nasprotuje jezikovnemu odloku iz leta 1862.

Nahajali so se pač tudi takrat posamezni renitentni sodniki (Medklic), a višje oblasti so jim vedno ukazale, naj se držijo jezikovnih postav. Poučni so tudi slučajji iz one dobe. Navesti hočem le dva. Prvi se tiče sporne zadeve G. Z. C. 60/98 okrajnega sodišča v Rožu, oziroma G. Z. C. 77/98 okrajnega sodišča v Podkloštru v zadevah Marije Bernot proti Janezu Tepan, oba iz Kostanj, zaradi povrnitve povzročene škode, in sporne zadeve G. Z. C. 116/98 beljaškega okrajnega sodišča v in zadevah tvrdke Knez & Supančič proti ziliškemu rudniku. Nočem Vas utrujevati s podrobnostmi. Dovoljujem si le opomniti, da so se vložile pritožbe, ugovori in rekurnzi v obeh slučajjih proti slovenskim tožbam, predavanjem, sklepom, razsodbam itd. deloma zaradi uporabe slovenščine, deloma zaradi uporabe nemščine, na celovško deželno sodišče. Rekurnz je sicer deželno sodišče odklonilo, ker je izjavilo, da ni kompetentno, da razsoja o jezikovnih sporih, in ker zastopa naziranje, da ima pravico o tem razsojati justična uprava, a po navodilih celovškega deželnega sodišča, ki je izrecno priznalo ne le zgolj pravice slovenskega predavanja, marveč tudi slovensko zapisovanje, sta morali renitentni okrajni sodišči v Podkloštru in v Beljaku izvesti slovensko uradovanje. Priporočam pravosodni upravi v informacijo navedene sporne akte kakor tudi rekurnzo rešitev R II. 84/89, celovškega deželnega sodišča (Medklici). Priznanje celovškega deželnega sodišča je že za te večje vrednosti, ker se je pritožil nasprotni zastopnik dr. Krainz proti razsodbi na najvišji sodni dvor, ki je pa potrdil sklep deželnega sodišča zaradi njegovih »primernih« razlogov. O dejanskem položaju koroških jezikovnih razmer do približno 1903/04, ki bi jo nazval prvo perijodo, hočem zaradi kratkega časa, ki ga še imam na razpolago, opustiti nadaljnja izvajanja in izkaze iz prakse. Konstatiram le ponovno, da je bila enakopravnost slovenščine pri koroških sodiščih do navedenega časa dejansko izpeljana, priznana in izvrševana po onih sodiščih in oblastvih, ki zdaj vsled pritiska od zgoraj z nogami teptajo zaprisežene postav. Moral sem to navesti, da vidite, da smo imeli že na Koroškem popolno enakopravnost in da Vam dokazem, da ne zahtevamo nič novega in nič več ne zahtevamo, če zahtevamo, naj uveljavi pravosodna uprava na Koroškem status quo ante, naj napravi red pri sodiščih in naj predsedstvu graškega višjega sodišča in koroškim pravosodnim oblastim z vso močjo pokaže, da se morajo tudi one držati postav in da se

ne sme veličanstvo postav po nobenih narodnih in političnih ozirih in spletkah vleči v blato! (Pritrjevanje.)

Sodili bi, da so navadno uporabo slovenščine, ki je postala navada, ki so jo sodišča sama priznala in praktično rabila, tudi pozneje respektirala in se je držala, ko je odpadla kontrola, ker se je dr. Kraut preselil in koncem leta 1901 zapustil Koroško. Zelo se moti, kdor tako sodi! (Dalje prihodnjič.)

Državni zbor.

Dunaj, 2. julija 1908.

Nujni predlogi.

Zbornica je danes odklonila nujnost predloga, ki sta ga stavila posl. Breiter in Romančuk zaradi postopanja orožnikov proti rusinskim kmetom. Za nujnost je sicer glasovalo 123 poslancev, proti nujnosti pa 103, vendar nujnost ni obveljala, ker je potrebna dvetretjinska večina. Za nujnost so glasovali socialni demokratje, nemški in češki radikali, Rusini in prof. Masaryk. Vsi jugoslovanski poslanci so se odtegnili glasovanju. Razprava, katere so so udeležili dr. Lazarski, Wittky, Breiter in Romančuk, je napravila vtis, da so orožniki bili prisiljeni, v nevarnosti rabiti orožje. Sedaj je v razpravi dr. Trylovskega nujni predlog zaradi rusinskih telovadnih društev »Sič«, katere baie vlada preganja zaradi političkih agitacij.

Kakor pa sem že včeraj naglašal, utegnejo nujni predlogi prisiliti vlado, da čimprej zaključi državni zbor. In to bi bil najboljši odgovor na nujne predloge, ki so sama nagajivost. S tem bi bili kaznovani ravno tisti nagajivci, ki najraje spravljajo dnevne v žep tudi med počitnicami. Z nujnimi predlogi, ki imajo v resnici le agitacijski namen, smeši se ves parlamentarizem. Nihče se ne zmeni, kaj čitajo stenoigramom posamezni govorniki. Drugi poslanci pa le morajo stati na straži za glasovanje. Razni nujni predlogi so naravnost otroške igre.

Še večje graje pa so vredni oni poslanci, ki so združeni v vladni večini, pa iz same nagajivosti z nujnimi predlogi zapirajo dnevni red. Dobro, ako so protivni vladnim predlogom, naj glasujejo proti njim in svojim ministrom. Le politični otroci drug drugemu kažejo rogovilice. Vsi vendar ne morejo biti ministri! In najneslastnejši politiki so vedno nemški poslanci s Češkega. Če le kateremu stopiš na kurje oko, že je ves tabor pokonci.

Včeraj so kar štiri nujne predloge vrgli predsedniku na mizo. Danes se je zbrala vsa nemško-narodna zveza v posvete o teh predlogih. In večina zveze je obsodila to svojeglavno početje. Vendar pa svojeglavci doslej niso še umaknili nujnih predlogov. Posl. Pacher, ki ne more pozabiti, da mesto njega sedi Prade v kabinetu, hoče na vsak način propasti s svojim predlogom zaradi jezikovnega vprašanja na Češkem. Drugi, kakor Pergelt in Funke, pa se izgovarjajo, da hočejo le vlado prisiliti, da zvišanje žganjarine ne pride nujnim potom na dnevni red. To je prazen izgovor.

Sicer pa je že včeraj vlada naznanila zastopnikom strank, da državni uslužbeneci, železničarji, poštni in drugi nižji uradniki, ne dobé zvišanih plač, ako zbornica še ta mesec ne reši vladne predloge glede na žganjarino. Obenem pade pod mizo tudi načrt zakona, s katerim bi se znižal hišni davek. To bode posledica nujnih predlogov.

Situacija v parlamentu je torej precej zamotana. Jutri menda se zopet snidejo načelniki klubov, da najdejo pot iz zagate. Danes je že sklenil klub krščanskih socialcev, naj vlada skrči svoj dnevni red. To se bode skoraj gotovo tudi zgodilo. Na vsak način pa hoče vlada, da zbornica še pred počitnicami reši melioracijski zakon,

dovolj zvišanje števila novincev za dež. brambo in podpore družinam rezervistov. Vsa druga vprašanja pridejo v jeseni na vrsto.

Seja se je zaključila ob pol 7. zvečer. Jutri se prične seja ob 11. dopoldne.

Stranke.

Jutri je sklicana seja nemško-narodne zveze, ki razpravlja o važnih taktičnih vprašanjih.

Novi nujni predlogi.

Parlamentarna komisija »Narodnega kluba« je pripravila šest narodno-gospodarskih nujnih predlogov, če Nemci ne umaknejo svojih nujnih predlogov. Rusini vložijo jutri devet nujnih predlogov.

Odseki.

Justični odsek je obravnaval danes predlogo, naj se poviša znesek dohodkov, ki naj bi bil prost rubežni. Odsek je odobril poročevalčev predlog, naj se ne zaru-bijo dohodki 2400 kron, pri pokojninah pa 1500 kron, pri zasebnih uslužbencih se pa sme zarubiti le tretjina plače, če presega zgoraj označene zneske. — Narodno-gospodarski odsek je pričel razpravljati o postavi trgovskega pomočniškega osobja. Sklenili so, da se postava oziraj tudi na uslužbenice po trafikah in loterijah. — Grajalni odsek je sklenil na zahtevo poslanca Myslivca, naj se pograja poslanec Herold, ker je rekel Myslivcu, da je lopov.

Poletno državnozbornsko zasedanje

se konča najkasneje 15. t. m., kakor poročala neka dunajska lokalna korespondenca.

O požaru na Bledu

se nam še poroča: V torek je vojaštvo ves dan neumorno gasilo in razkopavalo goreče tramovje in nakopičeno žrjavico, najtežavneje delo pa je bilo gašenje strmega grajščinskega hriba, kjer se je med skalami ogenj še vedno vžigal in se je bilo bati, da ga veter zanese še na ohranjene hiše proti cerkvi. V noči od torka na sredo in še v sredo ves dan se je na večih mestih vnovič pokazal ogenj, da je bilo treba vedno stražiti in gasiti.

Sedaj šele so mogli ljudje spoznati, da jim je skoro vse, večini pa prav vse ostalo v ognju; nimajo ne obleke, ne obuvala, ne perila, ne posteljne oprave, nobenega gospodarskega orodja, da bi mogli obdelovati polje in začeti s pripravi za nove hiše. Seča in žetev se je pričela, a nimajo vzeti v roke ne kose, ne srpa, ne voza ali orala, ne sekire, ne motike. Ne ena kuhinja ni ostala pri vseh 35 pogorelih hišah, ne eno ognjišče, nihče ne more kuhati. Na povabilo gospe ekscelence de Georjevits in namestniškega podpredsednika pl. Pavicha so se zbrale v torek v župnišče nekatere odličnejše gospe, ki so osnovala kuhinjo za pogorelece. Nad petdeset oseb je že prišlo v sredo jutraj po zajutrek v staro župnišče v Gradu. Kosilo in večerjo so plemenite gospe razdelile več kakor 60 osebam. Pogorelci so se razkropili pri sorodnikih po vaseh. Ko zvedo v par dneh o kuhinji, nad 100 oseb bo takoj hodilo iskat hrane.

Blaga srca! Usmilite se ubogih pogorelcev in pošiljajte odboru plemenitih gospa živil, bodisi moke, fižola, krompirja, kave, masti itd. Danes, v četrtek, se zopet zbore gospe k posvetovanju, kako obleči otroke in preskrbeti odraslim vsaj nekaj obleke, ker nimajo drugega, razven kar so imeli na sebi, vsaka obleka ali perilo se sprejme hvaležnega srca.

V sredo, dne 1. julija, ob 5. uri popoldne se je zbralo več odličnih gospodov, zlasti letoviške gospe, in se je provizorično osnoval pomožni odbor, ki se bo razdelil v tri pododbore, namreč v podporni, finančni in razdelilni odsek. Ta pomožni odbor se v kratkem spopolni in stalno konstituira. Posamezni gospodje in gospe po-

možnega odbora nabirajo in prejemajo darove.

Župnik J. Oblak je prejel darove: Ernst knez Windisch-Graetz je dal 500 K, neimenovan iz Ljubljane 100 K, dr. Jan. Ev. Zore 50 K, dekan J. Lavrenčič 20 K, župnik J. Berlic 10 K, prefekt Fr. Kimovec 10 K, kurat V. Mežan 20 K, neimenovan 4 krone.

Za pogorelce je prejel gospod Jakob Peterne, načelnik posojilnice, naslednje darove: Radovljiska posojilnica 1000 K, gdčna. Josipina Jekler 100 K, Jakob Peterne 30 K, Josip Zirovnik 10 K.

AVSTRO-OGRSKA.

Proti kartelom

je vložil poziv na Becka posl. Doblhofer, ki zahteva z ozirom na podražanje piva, naj se izpremeni postava o katerih.

Zborovanje trgovsko-politiške centrale.

Trgovsko-politiška centrala je zborovala v Pragi o trgovsko političnih vprašanjih. Zastopane so bile tudi trgovske zbornice, dunajska, graška, ljubljanska, inomoška, tržaška in roverska.

Budimpeštanski štrajk v pčarni seji in Wekerle.

V seji ogrsko-hrvaškega državnega zbora je izjavil Wekerle, da so stavili delavci nesprejemljive zahteve. Za štrajk je bil le del delavcev, ki je prisilil ostale na štrajk. Vlada se ne umakne nasilstvu. Skrbelo se bo, da se izdela vsak dan dovolj plina.

SRBIJA IN ČRNAGORA.

Srbska vladna »Samouprava« objavila oster članek, v katerem izjavlja, da je cetinjska bombna razprava, v kateri se je obrekovala srbska dinastija, napravila madež na srbsko-črnogorske razmere.

ČUDNA SORODNOST.

V Italiji imajo za nauk in bogočastje za ministra človeka na las podobnega našemu Marchetu, namreč gospoda Rava, ki je član lože, kakor je Marchet član društva »Freie Schule«. Rava se vedno blamira, kakor se je tudi Marchet v Wahr-mundovi aferi. Rava je hotel uvesti svobodno šolo, pa mu je parlament pokvaril račune, pred par dnevi pa je predložil zakon za regulacijo plač vseučiliških profesorjev. Različni govorniki v parlamentu so pa povdarjali, da mnogo italijanskih vseučiliških profesorjev ne poučuje, ampak vleče plačo zastoni. Podobno je v Avstriji, kjer profesorji hujšajo dijake k štrajku, da ni predavanj. Plačo pa vendarle vlečejo mastno. — Laški parlament je Ravov predlog odklonil, v zvezi temu pa Rava ne gre, kajti štiti ga ministrski predsednik Giolitti, kakor pri nas Beck Marcheta, da se ne zameri frامasonom. Res čudna podobnost!

RUSIJA.

Car je zaslial ruska poslanika iz Berolina in Carigrada. O duminem delovanju mu je poročal dumin predsednik.

Duma

se zaključi sredi julija. Zborovati prične zopet koncem oktobra.

Volitve v finski deželni zbor

se vrše zelo mirno. Po tvornicah se ne dela. Delavci prirejajo izprevede. Red se ni nikjer kršil.

Car in carica

z otroci sta se odpeljala v Kronstadt, kjer se je ukrcala carjeva rodbina na »Standarda«. Popoldne je odplul v finski zaliv.

ABDUL AZISOV USPEH.

Abdul Azis je zasedel mesto Azemur. Podrobnosti še niso znane.

NAPAD NA AVTOMOBIL INFANTINJE MARIJE TEREZIJE.

Na avtomobil infantinje Marije Terezije so metali v madridski okolici kamenje.

PERZIJSKI PREOBRAT.

Zill es Sultan je odstavljen kot širaski gubernator. Pobeglega asebejzanskega guvernerja nadomesti Ain ed Davle. Ob torkovih nemirih v Tebrisu je padlo 80 oseb. Ker se Zill es Sultan ni upal nastopiti z orožjem proti šahu, so se njegovi vojaki razkropili, ko so prej plenili. Teheranski gubernator, ruski polkovnik Ljankov se vtiča v vsako stvar in izda celo odloke o čiščenju ceste, o prodaji kruha in mesa ter kje naj stoji izvoščeki. Kazško brigado nameravajo povišati na 25.000 mož. Vzdrževali jo bodo po davku na moko in na sladkor. Rusija ima že vse pripravljeno, da intervenira v Perziji z vojniki, če bo potrebno.

NOVI AMERIŠKI VOJNI TAJNIK.

Bivši ameriški poslanik v Tokiju, Luka Wright, novi ameriški vojni tajnik, je bil 1. t. m. zaprisežen.

Dnevne novice.

+ Občni zbor S. K. S. Z. za Goriško.

Ob veliki udeležbi, posebno z dežele, se je 2. julija vršil v Gorici občni zbor S. K. S. Z. za Goriško. Zastopanih je bilo od 34 včlanjenih društev 24. S krasnim govorom je dr. Breclj otvoril zborovanje. Zvezin tajnik Kremžar je poročal o notranjem in zunanjem delovanju Zveze. Stori-lo se je mnogo. Tajnikovo kakor tudi blagajnikovo poročilo, ki ga je podal J. Kopač, se odobri. Pri spremembi pravil, o kateri je poročal podpredsednik Vuga, so po živahni debati obveljali odborovi predlogi. Nato se je vršila volitev odbora. Pri slučajnostih se je med drugim tudi sklenilo, da napravi Zveza enkrat meseca avgusta skupen izlet v Log na Vipavskem, kjer bi se sešli z bratskimi društvi iz kranjske Vipave. Več o zborovanju še poročamo!

+ Cenjene naročnike, ki sedaj obnavljajo naročnino na »Slovenca«, opetovano najljubneje prosimo, da pošiljajo naročnino na vsak časnik posebej. Položnice za posamezne liste so vedno na razpolago. S tem se prihrani posameznim upravam mnogo sitnosti, posebno še zaradi tega, ker ima vsak časnik svoj račun in večinoma tudi svojo blagajno. — Ako pa vključ temu kdo pošlje na »Slovenec« položnici tudi za »Domoljuba« ali »Bogoljuba« (drugih pošiljatev ta uprava sploh ne sprejema), naj izvoli to vsaj na zadnji strani položnice natančno označiti, ker sicer pri najboljši volji ni mogoče pravilno vpisati poslanega denarja.

+ Odlični gost iz Amerike. Pisatelj angleške knjige »History of the dioceses Sault Ste. Marie and Marquette«, v kateri se popisuje delovanje slovenskih škofov, predvsem Barage, velečastiti g. Anton Režek, župnik v Houghton v Ameriki, se povrne te dni v svojo domovino na obisk. Poseti tudi Belokrajino, predvsem rojstno župnijo Radovico pri Metliki. Veleodličnemu gospodu kličemo: Dobro došel!

— Iz Amerike v domovino na obisk je prišel te dni gospod Ivan Kranjec, župnik v Čikagi in duhovni vodja K. S. K. J. (Kranjske Slovenske Katoliške Jednote) v Ameriki.

+ Veliko fehtarijo je uprizoril dr. Kramar za vseslovansko konferenco, ki bo zborovala od 12. do 17. julija v Pragi. Vsem občinskim zastopom je namreč poslal okrožnico, kjer jih prosi za denarne prispevke. Ali se je obrnil na Ivana Hribarja v Ljubljani? Ta bo gotovo kaj dal.

+ Prošt v Kromeriju je postal državni poslanec Stojan.

+ Proforski izpit iz naravoslovja je naredil č. g. Peter Šorli, član »Zarje« v Gradcu. Iskreno čestitamo!

+ Na oklicih je g. dr. Josip Dermastia, odvetniški kandidat v Gorici, z gospico Ivanko Pahorjevo v Mirnu pri Gorici.

+ Za Wahr-munda se zavzemajo v Pragi — anarhisti! Nedavno je na dvorišču češkega anatomskega instituta govoril za Wahr-munda anarhist Vrbensky. Grozil je rektorju, profesorjem in dijakom, ki se upirajo Wahr-mundu. Wahr-mund da mora v Prago priti. Dijaka Krontil in Pavlu sta hotela ugovarjati, pa jim je Vrbensky dejal, naj molčita, če ne, bosta imela z anarhisti opraviti. — Wahr-mund je zdaj lahko ponosen na svoje čestilce. Dostojni ljudje ga ne marajo. Potegujejo se zdaj zanj vsenemški hujšak pastor Mahnert, večni docent, jud Hartmann, don Quichote svobodomiseltva Masaryk, »Učiteljski Tovariš« in slovenski svobodomiselní visokošolci.

— Skriptorjem na goriški licealni knjižnici je imenovan g. dr. phil. Arnejc, koroški Slovenec.

— Vabilo k ustanovnemu shodu društva za otroško varstvo in mladinsko oskrbo v občini Vič, ki se vrši v nedeljo, dne 5. julija t. l., ob 4. uri popoldne v šolskih prostorih s sledečim poveljem redom: 1. Nagovor sklicatelja shoda in načelnika pripravljalnega odbora g. J. Oblaka. 2. Govor sodnega tajnika g. Milčinskega iz Ljubljane. 3. Poročilo g. p. Jeronima, frančiškana na Viču. 4. Sprejem in vpisovanje članov za društvo. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. — K obilni udeležbi za občino vlepomenljivega shoda vabi stariše in mladino J. Oblak, župan in načelnik pripravljalnega odbora.

— Zgradba slovenske tiskarne v Ameriki. Mr. Frank Sakser gradi lepo hišo na lepem, živahnem in kupčijem Cortlandt St. v New Yorku. Nova hiša bo de le izključno za kupčijo in tiskarno. V basementu bodo veliki stroji za tiskanje, kamor bodo postavil nov stroj za tiskanje »Glasa Naroda«, ki se tiska že blizo 6000 iztisov vsak dan. V pritličju bode obširen prostor za potnike in stranke; lep vestibul in mramelnate stopnice bodo v pritličju. Prvo nadstropje bode uporabljeno

za pisarno in bode imelo dovolj prostora za 20 uradnikov. Drugo nadstropje bode uporabljeno za stavce in Mergenthalerjeve stroje.

— »Matica Slovenska«. Knjige »Matice Slovenske« za leto 1908 so se začele tiskati in izidejo brezdvomno začetkom decembra tega leta. Po pravilih (§ 3.) se članarina plačuje v prvi polovici vsakega leta. Lani več članov ni moglo dobiti knjig, ker so se prijavili, ko je bilo število naklade davno že določeno. Ako se pošlje članarina po določenih pravilih, so gg. člani in »Matica« ovarovani neprimlik.

— Osmi po ranjem gospodu Frančišku Mekinec, župniku v Črnučah, bo v ponedeljek, dne 6. julija 1908, ob 8. uri v Črnučah.

— Huda ura. Iz Krškega se nam poroča: V torek smo imeli hudo uro okoli 3. ure popoldne s ploho. Med 8. in 9. uro je bilo pa strašno. Strela je udarila na mnogih krajih. Pogorela je hiša Petričeva v Ivandolu. Cerkljanski kaplan Kreč se je peljal iz Brežic, par korakov pred vozom udari, konj se splaš, voznik pade med konje, ne da se bi kaj poškodoval, kaplan si je pa nogo zlomil nad členkom in se zdaj zdravi v brežiki bolnišnici.

— Silna toča je 1. julija v Gotnici na Kočevskem vse pobila.

— Za pogorelce v Tihaboju in Brinju Lukavcu je cesar daroval 1000 K.

— Novi abstinentje. Iz Domžal nam poročajo: Naznanjamo vam, da so pri nas sklenili vsi pivopivci popolno abstinenco. Pokažimo vsi pivopivci, kaj da zmoremo, da nas ne bodo drugi s pijačo vladali.

— Skrivnostna dečkova smrt. Pri Dobravi poleg Javornika so našli mrtvega 13 letnega sinčka žel. paznika Jožefa Koželnika. Na glavi je deček imel tri rane. Truplo bodo sodnijsko obducirali.

— Poskušen umor in samoumor v Trstu. Redar, ki je bil davi v službi pri t. zv. »bosco dei pini« je ob pol 2. uri zaslišal nekoliko močnih strelav zadoneti iz srede gozdiča. Pritekel je tja in našel hropeča na tleh dva mlada človeka, deklico in mladeniča, sredi luže krvi. Tragedija se je brzkone vršila tako, da je mladenič poprej ustrelil proti njej in potem proti samemu sebi. Ljubimca, ki sta hotela storiti tak tragični konec, se imenujeta J. Fragiaco, delavec-zlatar, in Nikolina Vascotto, oba iz Pirana in v cvetoči mladosti. Madenič ima kroglo tik pod srcem, deklica pa je ustreljena sredi v prsa.

— Goriška »Čitalnica« je izvolila za predsednika dr. Ozvalda. Baje se namerava »Čitalnica« preseliti v »Trgovski dom«.

— »Ljudska hranilnica in posojilnica na Viču« s sedežem v samostanu, je v odobrovi seji, dne 28. junija, poslovanje sprejela v toliko, da bodo, začeni s 5. julijem, uradne ure ob nedeljah dopoldne od 10. do 12. ure, namesto popoldne. Vsako sredo pa poslovanje ostane kakor dosedaj.

— V slovenski šoli sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu je bilo v pretečenem šolskem letu 850 učencev in učenk. Letos je 20 let, odkar obstoji ta šola.

— Politične aretacije na Hrvaškem. V Kostajnici so 1. t. m. vsled ukaza okrajnega sodišča zaprli opankarja 20-letnega Dušana Vraneševića in 17-letnega Nikolo Mandića ter 73 let staro Ano Korasić. To je v zvezi z nabijanjem zadnjih velesrbskih razglasov.

— Za stenografe bo tudi letos počitniški tečaj na Dunaju od 20. julija do 10. avgusta. Namen tečaja je, da udeležence pripravi za državno učiteljsko skušnjo iz stenografije. Poučevalo se bo vsak dan 2 in pol uri. Pojasnila daje ravnatelj Karol Ludvik Weizmann, predsednik osrednjega društva gabelsberških stenografov na Dunaju L. Wollzeile 12.

lj Sodnijski sluga tat. Na podlagi § 19. zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6 d. z. ex 1863, izvoli naj se k notici v št. 145 dnevnika »Slovenec« z dne 26. junija 1908 izdod za glavni »Sodnijski sluga tat« v prvi izdod list sprejeti popravek, da ni bil noben sodnijski sluga, temveč nek tukajšnji začasno sprejeti pomožni jetniški paznik radi navedene tatvine v 14dnevni zapor obsojen ter tudi takoj iz službe odpuščen. Predsedništvo c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem, dne 1. julija 1908. — Podpis nečitljiv.

— Nesrečen padec s črešnje. Včeraj je padla Polona Perušek na Novi poti pri Velikih Laščah tako nesrečno s črešnje, da je priletela na kol in ji je kol predrl trebuh.

— Zanimiva iznajdba Hrvata. Lovro Effenberger, gledališki konstruktivni strojnik in voditelj železnega zastora v zagrebškem gledališču, je iznašel električno napravo, s katero se s pritiskom na dotične gumbse hipoma odpre vsa vrata dotične zgradbe. S pomočjo tega stroja se bo lahko preprečilo nesreče, ki se dogajajo vsled tega, da se v slučaju sile (n. pr. pri požarih) vrata prepozno ali pretežko od-

prejo. Aparat so preizkusili strokovnjaki na vratih zagrebškega gledališča ter je isti izborni deloval.

— Proti laškim sejmarjem. Tudi v Štanjelu na Krasu niso imeli sreče laški sejmarji iz Gorice. Kar jih je prišlo gor, so hoteli imeti boljše štante. To seveda jim ni obveljalo. Po sejmju je bilo polno napisov »Svoji k svojim!« ter »Samo k Slovincu!«; slovenski sejmarji so imeli plošče z napisom »Slovenec!«, po drevju je bilo polno slovenskih zastav, po vogalih napisli: »Svoji k svojim!« Lahki so razgrnili svojo robo po tleh, dva sta imela menda štante, ali prodali niso nič. Zavedno ljudstvo se je ogibalo laških sejmarjev iz Gorice. Od jeze so nekateri pili in neki laški sejmar je zapil in zajedel 15 K. Laške sejmarje je to tako poparilo, da v Tomaj ni bilo nobenega več na sejm.

— Poštna vest. Konceptnim praktikanom pri c. kr. poštнем in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu je imenovan absolvirani pravnik Ivo Krile iz Gruža.

— Matura na . kr. cesarja Franca Jožeta gimnaziji v Kranju. Za ustmeni zrelostni izpit se je oglasilo 20 maturantov tukajšnje gimnazije. Izpiti so trajali dva dni in pol (30. junija, 1. in 2. julija). Napravilo je maturo z odliko šest maturantov, z dobrim uspehom pa 13; eden je padel za pol leta. Maturo so napravili: Basaj Jožef, Suha pri Kranju (z odliko); Bernik Anton, Bodovlje pri Škofji Loki (z odliko); Černe Boris, Studeno pri Novem mestu; Česenj Karol, Kranj; Globočnik Edvard, Kranj; Gosar Ivan, Stara Loka; Jež Fran, Vipava (z odliko); Klemenčič Pavel, Trata; Kordan Danijel, Kranjska gora; Matjašič Mavricij, Kranjska gora; Megušar Anton, Selca; Mohorič Jakob, Njivica pri Podnartu (z odliko); Perne Ivan, Povlje pri Trsteniku (z odliko); Ražem Joahim, Bazovica pri Trstu; Sajovic Ivan, Olševik pri Kranju (z odliko); Starovašnik Viktor, Litija; Tavčar Matej, Sv. Lenart nad Škofjo Loko; Tavčar Tomaž, Sv. Lenart nad Škofjo Loko; Urbanec Fran, Zalog pri Kranju. — Novi način izpraševanja ima gotovo svojo dobro stran. Ena zanimivost se je pokazala pri tej maturi: Kakor znano, je maturantom dano na izber, da volijo med klasičnim jezikoma, iz katerega hočejo biti vprašani pri ustn. maturi. In glej! Niti eden se ni odločil za grščino!! (Novi tip gimnazij ima res že samo latinščino!) Treba bo izredno navdušenih profesorjev, da bodo še vzdržali veselje do jezika starih Helenov, če ne, si bo mladina pomagala z načelom: med dvema zloma je treba voliti manjše!

— Smrtna kosa. Umrli je v Litiji kon-toristinja Albina Mešek. — Umrli je gospod Viktor Inglič, star 39 let.

— Ubil je uglednega muslimana, Rahmetli - Kulenoviča, potomca stare bosenske plemenite rodovine, v Bos. Petrovcu neki Ali Bašić. Umor je političen, ker je bil pokojnik nasprotnik velesrbske propagande.

— Nesreča na delu. Dne 30. junija je padel z zgradbe nove tvornice za olje v Žavljah pri Trstu, 20 m globoko, dninar Rade Djukić iz Dobrnjakov v Črni gori. Bil je hipoma mrtve.

— Ustrelil se je v Pulju vojak 87. peš-polka g. Kamaček. Zakaj, ni znano.

— 11 maturantov je bilo na puljski gimnaziji. Vsi so maturo napravili, kar je ob novih določenih samoposebi umevno in ni nobena umetnost več.

— Utonil je v kanalu Grande v Benetkah gondoljer, ki je vozil tenorja Ballarina in Beletta z Reke. Bila je noč, in neki parnik je gondolo prevrnil. Pevca sta se rešila.

— Jugoslovanski akademiji je podarila hrvatska deželna vlada na razstavi »Lade« kupljeni sliki »Molitva« srbskega slikarja Riste Vukalovića in »Dide« Bolgara Viklova.

— V Česmi pri Vojnem Križu na Hrvaškem je pri kopanju ustonil mladi trgovec Samuel Löwy.

— Iz časnikarstva. Uredništvo »Srpske Riječi« v Sarajevu je prevzel dosednji odgovorni urednik zagrebškega »Srbo-brana« A. Omčikus.

— Izvoz krme s Hrvaškega ne bo prepovedan, kakor se je zadnji čas domnevalo.

— Nova jahta družbe »Dalmatia«. Te dni je prispela v tržaško luko na Francoskem kupljena jahta »Nada« za pristanišče Šibenik. Imeni »Nada-Šibenik« bodeta tržaške iredentarie grozno v oči. »Piccolo« pretaka grenke solze nad nedolžnimi hrvatskima besedama.

— Utopila sta se dva dečka v Topolah pri Prispri na Hrvaškem. Eden je bil 9 let star, drugi 11. Pasla sta ovce in se šla zbog vročine kopat. Prijela sta se za roki ter hotela pregaziti vodo. Prišla sta do tolmuna in utonila.

— Izginila je v Zagrebu 12 let stara učenka Ana Kotarski.

— **Vročina in suša je neznosna.** V Črnomlju pazijo ponoči čuvati, da se kje ne zažge. — Iz Bohinja prihaja poročilo: Suše tako dolgotrajne, kakor letos, niti stari ljudje ne pomnijo. Zemlja je povsod — tudi po močvirnatih krajih, razpokana več centimetrov na široko. Ljudje so v silnih skrbih; saj ne bo ne krme ne žita. Vse zapiranje stavijo v tej stiski nele Bohinji, temveč tudi bližnji in daljni sosedje iz Kranjske in Primorske v sv. Janeza pri jezeru. Dan za dnevom hodijo v procesijah prosit dežja k sv. Janezu. V terek je bilo zbranih pri sv. Janezu pet župnij, ne da bi se bili kaj domenili. Veličasten je bil prizor tolikih stotin zbranega ljudstva, ki je prišlo prosit dežja in klicalo k Bogu: Daj svojim vernim potrebnega dežja! Iz blejskega kota prišli so s svojim župnikom Mrakom Belani, iz Tolminskega: Stržičani s svojim vikarjem, nadalje župljani iz Podbrda tudi s svojim župnikom. Vaščani iz Nemškega Ruta prihiteli so s križem čez sedlo »Suha«. Da bi bili le kmalu uslišani! — Sena bo prav malo. Trave je vsled suše vedno manj. Z obupom gledamo v prihodnjost. Vsak, kdor je mogel druga leta prezimiti pet glav goveje živine, preredil bo letos komaj eno.

— **Samoumor z vilicami.** V Trstu si je zasadi vilice v grlo 39 let stari Anton Černigoj. Ko so ga dobili, je bil že mrtev.

— **Na hudu driski** sta obolela dva stražnika v Pulju. Ljudstvo je bilo zelo razburjeno, ker je mislilo, da gre za pravo kolero.

— **Moža in štiri otroke zapustila** je Ana Žmavc, soproga ključavničarja Ivana v Savskem Marofu.

Stajerske novice.

š **Mladenci slovenski!** Še enkrat vas vabimo na mladeniški shod pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah dne 5. julija 1908. Mladeniški shod se bo vršil po sledečem vzporedi: Ob pol 10. služba božja. Slavnostni cerkveni govor ima g. dr. Hohnjec iz Maribora. Slovesno sv. mašo ima P. gvardijan Meznarič. Popoldansko zborovanje se začne ob 1. uri popoldne: 1. Pozdrav. Govori mladenič od Sv. Trojice. 2. Slavnostni govor. Mladenič Fr. Žebot. 3. Beseda slovenskim mladenicem. Posl. Roškar. 4. Pozdravi mladeničev iz raznih krajev. Po zborovanju bo v cerkvi nagovor in litanije z blagoslovom. Zborovanja se udeležita tudi odposlanca »Zveze telovadnih odsekov« v Ljubljani. Za Slov. gorice se misli ustanoviti telovadni odsek. Važen bo torej govor o pomenu telovadbe. Mladenci, na shod! Utrjujte in širite svojo katoliško narodno organizacijo. Na shodu boste imeli tudi priliko, si nabaviti krasne mladeniške znake. Noben slovenski mladenič naj ne bo brez njega. Mladenci, ob tej priliki izvršimo tudi geslo »Svoji k svojim!« Narodne gostilne pri Sv. Trojici so: Rojkova, Mlinaričeva in Mulečeva izven trga. Na svidenje 5. julija pri Sv. Trojici!

š **Shoda »Slovenske kmečke zveze«** na Petrovo v Žerovincih se je udeležilo lepo število mož in mladeničev, ki so pozorno sledili izvajanjem gg. govornikov. Govorili so državni poslanec dr. Korošec, župan Vraz, župan Meško, kapelan Stuhel in drugi. Shoda se bomo mi tu še dolgo spominjali, ker šele zdaj smo spoznali, da je le edina »Kmečka zveza«, ki nas še more rešiti. Zato pa le, možje, pogumno pristopajte h »Kmečki zvezi«!

š **Umrli** je v ljubljanski bolnici solicator g. Franc Mahorčič iz Celja.

š **K maturi v Celju** se je letos oglasilo 61 osmošolcev, izmed katerih je polovica Slovencev. Kje je torej tu tisti »deutscher Besitzstand«, ki ga domišljavi Nemci vedno tako oblastno poudarjajo?! Celje mora dobiti popolno slovensko gimnazijo!

š **V mariborskem mestnem ribniku** sta utonila pri zabavnem veslanju mlada trgovska pomočnika Alojzij Nudl in Emil Moschitz. Čoln se jima je prevrnil baš ko je Moschitz veselo prepeval: »Drah' n ma um und drah' n ma auf, es liegt nix dran«.

š **Umrli** je v Ptuj načelnik evangelijske propovedne ščacije Rudolf Falke.

š **Samoumor v Brežicah.** Dne 30. junija se je v Brežicah ustrelil 22 let stari Vlado Spitzer, vodja tamošnje tvornice palic. Mladi mož, sin lastnika te tvornice, Emanuela Spitzerja, trgovca v Zagrebu, je bolehal na živcih ter se usmrtil, ker se je bal blaznosti.

š **Nemška zmaga.** Pri dopolnilni volitvi v občinski zastop v Št. Ilju so zmagali Nemci, kar je povzročila »Südmarka«.

š **Vsled neozdravljive bolezni se je** ustrelil v bližini Št. Ilje neki Karol Knödel.

š **Suša.** Po vsej savinski dolini vlada grozna suša in ako ne bo dežja, v kratkem, je lakota neizogibna. Više ležeče vasi v hribih nimajo že tri, štiri in pet tednov nobene vode; ure daleč jo morajo dovajati. Kmetje prodajajo živino.

Ljubljanske novice.

lj **Vabilo k veselici, ki jo priredi »Podporno društvo tob. delavstva«** v proslavo šestdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v nedeljo, dne 12. julija 1908, na vrtu g. Kotnika, Opekarska cesta 26. — Spored: 1. Slavnostna govor. 2. Slavna godba iz Mengša. 3. Iz prijaznosti nastopi »Pevsko društvo za delavke« pod vodstvom gosp. V. Hybaška. 4. Koriandoli. 5. Šajjiva pošta. 6. Ribji lov. 7. Srečolov. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček pripada podpornemu zakladu za bolne člane. K obilni udeležbi vabi odbor. — V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo, dne 19. julija 1908.

lj **V Split.** Doslej se je oglasilo za »Hrvatsko-slovenski katehetski tečaj«, ki bo 6., 7. in 8. avgusta v Splitu, — sedem slovenskih veroučiteljev. Poleg teh so se nekateri gospodje priglasili pogojno, ker še ne morejo zagotoviti udeležbe. Odbor »D. S. K.« prosi, naj se naglo odločijo vsi, ki bi se radi pridružili in naj udeležbo naznanijo tajniku »Društva slovenskih katehetov«.

lj **Samoumor.** Včeraj se je v šentpeterski vojašnici v pisarni stotnika avditorja ustrelil pisar-desetnik 27. pešpolka Hamser. Ustrelil se je v glavo in je bil takoj mrtev. Vzrok samoumora je baje poverba eraričnega denarja.

lj **Gasilska tombola in jubilejska slavnost.** Po pripravah sodeč utegne biti gasilska slavnost dne 15. in 16. avgusta t. l. ena največjih, kar se jih priredi v jubilejskem letu. Pripravljali odbor dela neumorno in se je radi velikega dela razdelil v štiri odseke, in sicer: v osrednji, finančni, rediteljski in v dekoracijski odsek. Posamezni odseki so pričeli s svojim delom in v kratkem nam bo mogoče več poročati. Stolp za tombolo se postavi na Kongresnem trgu nasproti deželnega dvorca, to je med nunsko cerkvijo in filharmoničnim poslopjem, kakor načrti kažejo, pravilno izdelan. V zvezdi se postavijo različni paviljoni, ki bodo pribežališče lačnemu in žejnemu občinstvu. Da pa se ne bi kdo dolgočasil, bo preskrbljeno za mnogo raznovrstnih zabav, katere pozneje omenimo.

lj **Kako se sulci po novem načinu love.** Predvčerajšnjim so otroci zapazili v vodi pod brvjo pri prisilni delavnici velikega sulca. Hitro so privlekli velik kamen in ga spustili v vodo. Priletel je naravnost na sulca ter ga ubil. Otroci so ga potem potegnili na suho in odnesli s seboj.

lj **Nesreča.** Ko so včeraj popoldne Pustovi tesarji na hišo Neže Klembasove na Dolenjski cesti št. 27 stavili strešje, pri katerem so en tram provizorično pribili, se je isti podrli in padel na spodaj stoječega petletnega dečka Karola Plevela, ki se je tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

lj **Naknadni nabori meseca julija.** Meseca julija t. l. se vrše v Ljubljani — v Mestnem domu — štirje naknadni nabori, in sicer dne 6., 13., 20. in 27. julija, torej vsak ponedeljek. Začetek uradovanja je dne 6. julija ob 8. uri popoldne, sicer pa ob 9. popoldne.

lj **Za koncert na pomoč Blejcem,** ki se vrši v Švicariji prihodnjo soboto, bodo navadne cene.

lj **Deželno društvo državnih plarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani** je svoj redni občni zbor, ker isti, sklican na dne 7. junija t. l. vsled slabega obiska, ki ga je povzročilo skrajno slabo vreme, ni bil sklepčen, preložilo na nedeljo, dne 5. julija 1908, točno na 3. uro popoldne, v restavraciji hotela Štrukelj v Kolodvorskih ulicah, z običajnim, oziroma istim sporedom, kakor bi se imel prvič vršiti. Člani, posebno ljubljanski, se opozarjajo in naprošajo, da se obnega zbora prav mnogoštevilno udeleže, kajti le z veliko udeležbo je mogoče doseči potrebno moč in sporazumljenje ter časten obstoj velevažnega stanovskega društva.

lj **Pes prepeličar,** bel, tri leta star se odda v Hradeckega vasi št. 21 kakemu lovcu, ki ljubi zvesto žival.

lj **Meteorološki mesečni pregled.** Minuli mesec rožnik je bil zelo toplel in izvanredno suh. Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 15°8', ob dveh popoldne 25°3', ob devetih zvečer 19°0', tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 20°0', za 2°2' nad normalom; največ 32°0' dne 20., najmanj 9°4' dne 11. zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 736.3 mm kot srednji zračni pritisk tega mesca, za 0.3 mm nad normalom; najvišje 742.2 dne 11. in 12. zjutraj, najmanj 728.0 dne 6. opoldne. — Mokri dni je bilo 9, padlo je pa 58.8 mm dežja, največ 45.2 mm dne 7. — Prevladovali so južni ve-

trovi, ki so zemljo do dobrega izsušili, in ker od 7. naprej ni bilo zdatnega dežja, nastala je velika suša, ki smo jo mi, posebno na Kraševci, zelo občutili. — Nevihite večinoma mimoidoče, smo imeli štiri, meglo samo enkrat zjutraj. Tekočega mesca mal. sprana pride luna dne 12. popoldne v zemljino obližje.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje danes pri večerni predstavi »The Elite Biograf« na vrtu hotela pri »Maliču«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Koroške novice.

k **Koroška se probuja!** Iz Škocijana pri Sinčevsi se nam poroča: Mladinska organizacija prodira na Koroškem na vse strani. Kdor je še pred kratkim jokel nad tužnim Korotanom, se mora res razveseliti, ker se naša mladina tako zaveda. To nam je pokazal mladinski shod v Škocijanu, dne 28. junija. Veliko število mladeničev je prihitelo iz daljnih krajev, da se spoznajo s svojimi tovariši drugod. Pa ne samo mladeniči, tudi mladenke in možje so bili častno zastopani. Bil je to takorekoč mal ljudski tabor. Posebne simpatije so si pridobili mladeniči in mladenke v narodnih nošah. Shod je vodil g. Vunček, podpredsednik škocijanskega bralnega društva. Govorili so mladeniči Anton Gril o narodnem gospodarstvu, Jožef Krof o skupnosti slovenskih mladeničev, gosp. Čarf in č. g. kanonik Dobrovč iz Velikoveca. Slavnostni govor je imel vrli šentiljski mladenič Fr. Žebot, predsednik Z. S. M. V poldrugornem govoru nam je v jasni besedah razložil točke, ki so našemu ljudstvu najbolj potrebne. Velikansko navdušenje je sledilo njegovemu res krasnemu govoru. Končno so se nastopili vrli tamburaši iz Dobrlevasi, ki so tudi zapeli par lepih pesmi. Bilo je vse krasno. Le tako naprej, mladina korotanska, naprej, do slave, do zmage!

k **Umrli** je v Celovcu, dne 30. junija kantiner v jezuitovski vojašnici, Vaclav Plahna, star 89 let. Ranji se je udeležil bojev v letih 1848 do 1866 na Laškem kot puškar.

k **Imenovan** je Rajko pi. Fladung, sin znanega podpolkovnika tega imena, ki je služil pri 17. pešpolku, za pisarniškega oficijanta pri uradu za odmero pristojbin v Celovcu.

k **Letovičar iz nebeškega kraljestva,** neki kitajski poročnik z družino, se je nastanil za čas letoviščne dobe na Otoku ob Vrbskem jezeru.

k **Poizkušen samoumor natakariče.** Dne 1. t. m. je izpila v Celovcu na Košatovi cesti v samomorilnem namenu 18-letna natakariča Štefanija Raninger nekaj žveplene kisline, bila je pa pred zavžitjem večje množine te tekočine še pravočasno zadržana in prepeljana v bolnico.

Razne stvari.

Grozna toča

je uničila v czipreški stolici dve tretjini žetve.

Največje pomorske vaje na svetu

bodo angleške, ki se zdaj vrše v severnem morju in bodo trajale do 21. t. m. Poveljnik je admiral Beresford, ki bo poveljeval 300 ladjam in 68.000 pomorščakom. To velikansko brodovje je odplulo v Firth of Forth na Škotskem, ki bo opirališče za nadaljne operacije. Samo od torpedolovcev se udeleži vaj 191, vrh tega še 27 podmork. Čeprav angleška vlada zatrjuje, da vaje nimajo namena Nemčijo izzivati, je jasno, da imajo ravno ta namen in nič drugega.

Inženir morilec in samomorilec.

Hamburški inženir Sonntag se je sprl s svojo ženo. V jezi jo je ustrelil, nato pa usmrtil še sebe.

Eulenburg pred porotniki.

Dne 2. t. m. so zaslišavali priče. Med drugimi je bil zaslišan tudi baron Schulenburg, ki je obdolžil v pismih na anarhista Brandta Bülowa, da je homoseksualen in da je notorična Eulenburgova perversnost. Z ozirom na Eulenburgovo zdravstveno stanje nameravajo po končanem zaslišavanju prič nekaj dni odgoditi razpravo.

Samoumor dveh gluhonemih sestra.

Usmrtili sta se v Št. Vidu ob Triestinju dve gluhonemi sestri, ker so jima starši branili poroko z dvema gluhonemima mladeničema. Ena se je obesila, druga je pa skočila v vodnjak, a so jo rešili.

Zeno in sina ustrelil.

Newyorški trgovec Torner je bil zelo ljubosumen na svojo ženo. Te dni je šla žena iz cerkve s svojim 16-letnim sinom. Mož pa ni izpoznal sina ter je streljal na ženo in sina ter oba smrtnonevarno ranil. Streljal je nato nase in se lahko ranil.

Moža so zaprli. V zaporu noče ne jesti ne piti, ker sodi, da se tako usmrtil.

Lepa družba! V Stolnem Belgradu je priredil nadžupan grof Viktor Zichy dobrodelno slavnost. Po slavnosti se je izkazalo, da so gostje pokradli vso posodo in srebrno namizno orodje. Odbor je sedaj izdal oklic, v katerem naproša občinstvo, da vrne »pomotoma« s sabo vzete predmete. Res — lepa družba!

LOISY — WAHRMUND Nr. II.

Loisy pase kokoši na svojem letovišču, kakor je poročala svojčas »N. Fr. Pr.« Njegov znanstveni ugled je globoko padel, odkar so dognali, kako nekritično dela. Liberalni »Journal de débats« mu je hudo očital nedoslednost in pomanjkanje stvarnega znanja. Zdaj pa bi ga francoska vlada rada otela pozabnosti in zato je predlagala, naj se ga imenuje za profesorja cerkvene zgodovine na pariškem »Collège de France«. Ravno kar pa se poroča, da so ga profesorji odločno odklonili. Vendar vlada ne obupa in hoče Loisyja imenovati za profesorja preko fakultete. Tako se spoštuje na svobodomiselnem francoskem svoboda vede.

FRANCOSKA ARMADA.

Ravnokar objavljena kriminalna statistika francoske armade poroča, da je l. 1907 v francoski armadi na kopnem in na morju bilo 17 večjih uporov, katerih so se udeležili celi oddelki. Vseh upornikov je bilo 4500. Vrh tega se je posamič uprlo 832 mož. To je posledica svobodoljubnega režima.

Teletonska in brzolajna poročila.

POMOČ PROTI SUŠI. — DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 3. julija. Danes je poljedelski minister Ebenhoch v zbornici izjavil, da poizveduje po vseh kronovinah, koliko škode je prizadela suša poljedelstvu. Dne 7. t. m. se vrši v tej zadevi razgovor v poljedelskem ministrstvu. (Živalna pohvala.) Nujni predlog Trylowskega glede na preganjanje rusinskih požarnih bramb je zbornica odklonila. Zdaj obravnavajo o nujnem predlogu socialnih demokratov glede na reformo delavskega zavarovanja. Prihodnja seja bo v ponedeljek. Češki Nemci so od svojih 5 nujnih predlogov štiri odgodili, ker je vlada obljubila, da v tem zasedanju zakon o davku na žganje še ne pride na vrsto. Zasedanje parlamenta bo trajalo do 17. t. m.

PROTI LAŠKIM BRANJEVCEM NA DUNAJU.

Dunaj, 3. julija. Magistrat je laškim branjevcem na Dunaju, ker so sklenili med seboj kartel v škodo domačim branjevcem, prepovedal branjišča.

NOVA ČEŠKA BANKA.

Praga, 3. julija. Tu se osnuje nova češka zemljiško-kreditna banka. Akcijskega kapitala je pet milijonov kron, ki se pa v kratkem poviša na petnajst milijonov.

VELIKO PREGANJANJE NARODNOSTNIH UČITELJEV NA OGRSKEM.

Nagyvaroš, 3. julija. Upravni odbor biharske županije je sklenil uvesti disciplinarno preiskavo proti osmim grško-katoliškim učiteljem in proti 47 grško iztočnim, češ da so otroke hujskali proti madžarski državi.

BIVŠI MINISTER UMRL.

Brescia, 3. julija. Tu je umrl bivši finančni minister v Giolettovem kabinetu (1906/07) Fausto Massimini.

HUDA OBSODBA PROTI LISTU.

Pariz, 3. julija. V tožbi senatorja Humberta proti »Matinu« je sodišče razsodilo, da mora odgovorni izdajatelj »Matina« plačati 3000 frankov, list sam pa 50.000 frankov, vrh tega se mora razsodba objaviti v 201 francoskih in inozemskih listih.

DVESTO RUDARJEV UBITIH.

Jusofka, 3. julija. V rudniku je bila velika eksplozija. Dvesto delavcev je ubitih, 73 delavcev so še živih izvlekli iz rudnika, a 10 jih je takoj umrlo.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

St. Louis, 3. julija. Tu sta trčila skupaj dva tovorna vlaka. Osem oseb je ubitih, 20 ranjenih.

POŽAR.

Berolin, 3. julija. Tu je v kraljevi operi izbruhnil požar, katerega so pa kmalu pogasili. Pravijo, da je bil od zlobne roke zaneten.

Darovi.

Za pogorelce v Buturaju, črnomeljskega okraja: velč. g. duh. svet. Mihael Saje, župnik v Štangi 12 K, preč. g. Feliks Knižek, župni uprav. v Babinem polju 7 K.

Velika serijska prodaja! 60% nižje cene

kakor tudi: batist za dame, platnina, kostumi iz svetlega blaga, pique in platnena krila, dalje bluže s čipkami in iz batista, lister za gospode in dečke ter perilno blago za obleke kakor tudi blago za lahne poletne obleke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

1326 25

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

— Za S. Gregorčičev spomenik veleč. g. Mih. Saje, župnik v Štangi 2 K. — Za pogorelec na Bledu je daroval veleč. g. stolni dekan M. Kolar 20 K, veleč. g. kanonik-profesor A. Kržič 10 K.

Za zavod sv. Stanislava v Št. Vidu: č. g. Janez Demšar, župnik v Št. Vidu pri Vipavi, mesto venca na grob nepozabnega g. dekana Matija Erjavca, 25 K.

Listnica upravnistva. Gosp. Fr. W. v N.: Vaši turški srečki še nista bili izžrebani.

„Znižana cena“ „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s preogostim dopisiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znizamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega meseca; daljšega obzora za naročilo nam ni mogoče staviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 1

Po znizani ceni se dobi:

Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1'40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisiljena omožiti se z močim ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katera se vsled močnega plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

Razporoka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2'—, samo K 1'20.

Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljeni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili: **Ponižani in razžaljeni.** Roman v štirih delih in z epilogom. Iz rusčine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3'—, samo K 1'80.

Stepni kralj Lear. Povest. Iz rusčine Turgenjev-Fran J. in **Hiša ob Volgi.** Iz rusčine Stepanjak-Jurca. 188 strani; samo K —80.

Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz rusčine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2'40, samo K 1'—.

Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaki (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1'50, samo K —90.

Straža. Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2'40, samo K 1'40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8'— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega meseca in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Poslano.

Govorijo se nesramne laži in obrekovanja o meni in o nekem železniškem uslužbencu, ki ga še sploh ne poznam! Kdor bo še to obrekovanje govoril, ga bom zasledovala sodnijskim potom.

Z odličnim spoštovanjem

Apolonija Lahovo

1623 1—1 Hotel kolodvor Jesenice, Gorenjsko.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji sračni tlak 736 0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrarji	Nebe	Padavina v mm
1	9. svč	739 0	20 7	sl. jvzh.	pol. obl.	
2	7. zjutr	38 7	16 2	"	jasno	0 9
3	2. pop	35 3	28 8	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 20 5°, norm. 19 2°.

1—1

Zahvala.

1620

Za izkazano sožalje povodom smrti gospoda

Antona Stadlerja

merosodnega mojstra iz Kamnika

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo pa čast, g. župniku Koblarju na Savi pri južni železnici za prijazno in človekoljubno žrtvovanje v vsakem oziru pri tej priliki, kar je našim potrjim srcem bilo v veliko tolažbo. Bog mu povrni!

Žalujoci ostali.

1621

Zahvala.

1—1

V svojem imenu in v imenu svojih otrok **Ele, Konrada in Silve** se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejše zahvaljujem za mnogobrojne izraze sočutja, za krasne nagrobne vence in za spremstvo k večnemu počitku mojega rajnega soproga, gospoda

Konrada Grimma

c. kr. pristava tobačne režije.

Posebna zahvala bodi izrečena za izraze sožalja, za spremstvo in za vence, ravnatelju tobačne tovarne prebлагородnemu gosp. V. Möllerju, uradništvu tobačne režije, poslovojem, tovarniškemu gasilstvu in vsem drugim uslužbencem tobačne tovarne.

V Ljubljani, 2. julija 1908.

Pavla Grimm roj. Vogelnik

vdova.

Pozor!

Podpisani priporoča svojo bogato založeno

prodajalnico jestvin

ter kolonijalnega blaga. Na deželo pošilja poštne pakete po 5 kilo proti povzetju.

S. H. Škerl
Sv. Ivan pri Trstu.

1549

Malinčev SIRUP

lekarnarja

Piccoli-ja

in v Ljubljani

in c. in kr. dvornega dobavitelja in papeževga dvornega dobavitelja

je izboren prirodni izdelek. Poštni zabojček s 3 kg sirupa se pošlje poštne prosto proti povzetju za 5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K za kg. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekl. z zavojnino vred v Ljubljani po 1 K 36 h. — Naročila 1617 po povzetju. 100—1

Dvokolesno motorno kolo

popolno v dobrem stanu, malo rabljeno, se proda pri lastniku **Ivan Trillerju**, ključ. mojstru na Bledu. 1622 2—1

Hlapca

za vsako delo sprejme zaloga piva „Reininghaus“. 1604 3—3

Sprejme se mlado, pošteno

deklet

kot začetnica za prodajo kruha. Več se izve pri **Anton Smerke**, pekovskem mojstru, **Ljubljana, Rimska cesta št. 5.** 1615 3—2

Razpisuje se služba 1618 2—1

organista in cerkvenika

v Ribnem pri Bledu. Prednost imajo oženjeni in rokodelci. Nastop 1. septembra.

Zakaj v tujini iskati, Če najboljšje pred pragom leži.

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

In zakaj???

Ker je najfinjšje kakovosti; zato priljubljena.
er je strokovno potom vročega zraka pražena; zato fino aromatična.
er je prosta nezrelim in nezdravim zrn; zato zdravju neškodljiva.
er je najizdatnejša zato najcenejša.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Karel Planinšek

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Gospodičina,

ki je vodila gospodinjstvo v dobrem zavodu, želi službe v kakem župnišču kot sobarica in pomočnica kuharici. Naslov pove uprava lista. 1602 4—2

Razpisuje se služba 1595 3—2

organista in cerkvenika

v Tunioh pri Kamniku. Dohodki 600 K. Nastopi se precej.

Župni urad v Tunioh, dne 30. junija 1908.

M. Kralj, župnik.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistil. sred-stvo

Seydlin

Izdovatelj O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se posred

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 814 20—12 b

Delovanje izhorne, usseh siguren. Cena je franko na vsako pošto 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠICA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

1401 20—5

Mesajnična delniška družba 45 180 175

MERCUR

Dunaj, L. Wollzeile 1.

Šte kapital K 20.000.000. Reser. sklad K 8.010.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica v Spljetu.

Delniške glavnice 11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 11 K 200.000. 11